

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd i Folketingets Uddannelsesudvalg
Titel	Åbent samråd om folkeskolens afgangsprøver og nationale test
Målgruppe	Folketingets Uddannelsesudvalg og eventuelle tilhører fra skoleverdenen og pressen
Arrangør	Folketingets Uddannelsesudvalg
Taletid	5-10 minutter
Tid og sted	Tirsdag den 29. maj 2007 kl. ca. 14

Disposition

1. Indledning

Spørgsmål 1: ”Vil Ministeren redegøre for status for afviklingen af folkeskolens afgangsprøver, herunder bedes ministeren forholde sig til den kritik, som har været fremført?”

Spørgsmål 2: ”Vil ministeren redegøre for status for afviklingen af nationale test, herunder bedes ministeren forholde sig til den kritik, som har været fremført?”

1. Indledning

- Tak for at jeg er blevet kaldt i åbent samråd om folkeskolens afgangsprøver og de nationale obligatoriske test.
- Det giver mig mulighed for at minde om, hvorfor et stort og bredt flertal i folketinget har gjort folkeskolens afgangsprøver obligatoriske allerede fra dette skoleår, og hvorfor vi også fra dette skoleår er startet på at indføre nationale test i folkeskolen.
- Alt for mange elever forlader i dag folkeskolen med utilstrækkelige kundskaber og færdigheder ikke mindst i læsning, men også i naturfag og matematik. Det har vist sig at få store følger for eleverne, når de senere skal starte på en ungdomsuddannelse. Alt for mange falder fra på ungdomsuddannelserne.
- Vi har bl.a. fået understreget i diverse nationale og internationale undersøgelser, at evalueringskulturen i den danske folkeskole er særdeles mangelfuld.
- OECD har påpeget, at en ny evalueringskultur er den enkeltstående forandring, som er vigtigst for Danmark at gennemføre for at få en bedre folkeskole. Ikke alene målt på faglige resultater, men også målt på mulighederne for det enkelte barn senere i uddannelse og beskæftigelse.
- Vores ringe skudsmål i forhold til netop at kompensere børn fra uddannelsesfremmede miljøer, og børn som har ringe opbakning hjemmefra, understreger vigtigheden heraf.
- Obligatoriske afgangsprøver og nationale test er kun nogle af elementerne i en styrket evalueringskultur - men samtidig også meget vigtige elementer.
- For første gang nogensinde har vi nu mulighed for at følge elevernes faglige udvikling i løbet af skoleforløbet og sætte ind over for konstaterede problemer

undervejs og ikke først ved afslutningen af skoleforløbet, når det er for sent at gøre noget.

- Tidligere blev det måske ikke engang opdaget ved afslutningen af skoleforløbet, fordi afgangsprøverne var frivillige. Derfor glæder jeg mig også over den nyindførte og allerede afholdte afgangsprøve i dansk, som omfatter en særlig prøve i læsning, hvori der gives en særskilt karakter.
- Denne viden giver bedre mulighed for i det efterfølgende uddannelsesforløb at sætte ind, hvis den enkelte elevs læsefærdighed er svag.
- De nationale test, som nu gradvist indføres, giver ikke bare viden om den enkelte elevs faglige niveau. Vi har haft nogle helt nye pædagogiske visioner med de test, der indføres. Nemlig at eleverne og lærerne skal opleve dem som et konstruktivt redskab i deres samarbejde om elevens faglige udvikling. De er baseret på et adaptivt princip, der betyder, at de enkelte spørgsmål tilpasser sig elevens faglige niveau undervejs i testen.
- Resultaterne af testene må ikke offentliggøres, men kun bruges internt på skolen til at forbedre undervisningen og den pædagogiske praksis og til at give de ansvarlige politikere i kommunerne mulighed for at hjælpe de skoler, der viser sig at have særlige problemer.
- Der er lige nu er nogle begyndervanskeligheder, som vi skal tage meget alvorligt og søge at løse hurtigst muligt.
- Men jeg mener ikke, at vi nu skal ryste på hånden i forhold til de vigtige initiativer, der nu indføres. Fordi der er brug for dem.
- Og jeg ved, at Skolestyrelsen gør alt for at få såvel afgangsprøver som test til at fungere optimalt. De har ligget vandret i luften for at løse de problemer, der er opstået.

Spørgsmål 1: "Vil Ministeren redegøre for status for afviklingen af folkeskolens afgangsprøver, herunder bedes ministeren forholde sig til den kritik, som har været fremført?"

Prøverne i sin helhed

- Med indførelse obligatoriske afgangsprøver blev prøverækken udvidet med en række fag, hvori der ikke tidligere var prøve.
- Fornyelsen vedrørende de skriftlige prøver har især omhandlet fornyelse af eksisterende prøver og oprettelse af nye skriftlige prøveformer.

- Det er prøveformer, som skal imødekomme flere områder fra slut- og trinmålene fra fagene og desuden leve op til regeringens krav om ensartethed på landsplan, styrkelse af pålideligheden i forhold til fagenes mål samt objektive kriterier for vurdering af elevbesvarelsene.
- Jeg synes, det er vigtigt at hæfte sig ved, at samlet set er det gået godt med de nye prøver.
- Udviklingen af de nye prøver er gået efter planen, som har været udmeldt til alle skoler. Der har efter denne plan været udsendt prøvevejledninger, eksempler på prøver i alle fagene, og der er blevet foretaget afprøvninger og justeringer, således at prøverne kunne fremstå pålidelige, læsbare og forståelige i forhold til mål og krav.
- Afviklingen må generelt siges at have været tilfredsstillende, hvad angår hovedparten af prøverne. Der er udtrykt tilfredshed med prøverne i historie, samfundsfag, kristendomskundskab, fremmedsprog, dansk og matematik.
- Hvad angår de digitale prøver har der været tale om beklagelige systemfejl, og der har været cd-rom fejl, hvilket hurtigt blev afhjulpet. Disse fejl fortjener dog ikke at ødelægge den generelle positive gennemførelse af prøverne.

Nedbrud og aflysning af biologi- og geograf prøve

- I forhold til den elektroniske afgangsprøve i biologi var det meget beklageligt, at den ikke kunne gennemføres som planlagt, og at prøven dagen efter i geografi måtte aflyses.
- Det er andet år, der gennemføres digitale afgangsprøver i folkeskolen. Sidste år gik det fint. Skolerne har selv på forhånd kunnet vælge mellem digitale prøver og prøver på papir.
- COWI, som står i spidsen for det konsortium, der har ansvaret for at afvikle de digitale afgangsprøver i biologi og geografi i folkeskolen, har i en skriftlig redegørelse erkendt, at de har undervurderet risikoen ved at bruge den samme platform til både afgangsprøver og de nye nationale test i folkeskolen. Ligeledes blev de aftalte procedurer ikke overholdt i tilstrækkeligt omfang.
- COWI har været indkaldt til et møde med Skolestyrelsen, hvor det klart er blevet understreget, at der skal mere styr på projektstyringen. Dette har COWI klart tilkendegivet, at de er villige til og vil prioritere.

- Jeg vil beklage, at det gik ud over eleverne, som kun frustreret kunne se til, at de ikke kunne aflægge den elektroniske prøve i biologi og at prøven i geografi, efter en risikovurdering, blev aflyst dagen efter.
- Derfor skyndte ministeriet sig med at finde en løsning på det beklagelige problem, sådan at det ikke går ud over de berørte elever.
- Der blev meldt to nye prøvedage ud: En den 22. maj 2007. Og en den 20. august 2007, der kunne vælges af de 8-900 elever, som ellers skulle op i både skriftlig fransk og biologi/geografi den 22. maj 2007.
- Undervisningsministeriet har samtidig givet en generel dispensation, som betyder, at eleverne kan optages på de gymnasiale uddannelser uden denne prøve i biologi/geografi. Det betyder, at eleverne ikke behøver at gå op til prøven den 20. august 2007, men at de har muligheden.
- Som en ekstra sikkerhed vil der næste år blive distribueret en papirprøve, som kan tages i anvendelse, hvis der mod forventning skulle opstå en lignende situation, hvor teknologien svigter.

Geografiprøvens sværhedsgrad

- Som noget helt nyt er der i år afviklet en afgangsprøve i geografi. Der har været rejst kritik af geografiprøvens sværhedsgrad, som nogen synes var for svær.
- Geografi har ikke tidligere været prøfefag, og derfor er det vanskeligt at sammenligne prøven med tidligere prøver. Dog har der forud for afgangsprøvens afholdelse været udarbejdet eksempler på prøver, som er tilbudt alle skoler.
- Det må dog understreges, at prøven er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i Fælles Mål (skolens bindende mål). Det er en opgavekommission, sammensat af fagfolk, der har stået for udformningen.
- Jeg vil på baggrund af kritikken bede opgavekommissionen for geografi om at vurdere opgavens sværhedsgrad i forhold til slutmålene for folkeskolens undervisning, så det kan indgå ved de kommende prøver.

Spørgsmål 2: "Vil ministeren redegøre for status for afviklingen af nationale test, herunder bedes ministeren forholde sig til den kritik, som har været fremført?"

- Lad mig begynde med at konstatere, at der afvikles nationale test dagligt ude på landets skoler.

- Testsystemet fungerer stabilt, og svartiderne i it-systemet lever op til kravene. Vi er altså rigtig godt i gang!
- Der har været mindre indkøringsvanskeligheder, men ingen større problemer.
- Nogle skoler og lærere oplever, at testafviklingen tager længere tid end forventet. Det kan der være mange årsager til, bl.a. at alle gør sig umage, når nu det er første gang, at testene afvikles. Men det kan også være, at vi skal sikre bedre vejledninger til lærere og elever.
- Jeg har lagt vægt på, at der løbende samles erfaringer op fra brugerne for, at testsystemet kan udvikles og forbedres. Skolestyrelsen har ladet medarbejdere overvære testafviklingen på en række skoler, for at styrelsen kan danne sig et præcist billede af, hvorledes testene fungerer og for at få umiddelbare reaktioner fra elever og lærere. Styrelsen har også oprettet en hjemmeside til ris og ros. Det giver værdifulde oplysninger, som bruges til at gøre systemet bedre.
- Vi valgt at afkorte læsetesten på 8. klassetrin og matematiktesten på 6. klassetrin, fordi enkelte dele af testene ikke levede op til vores strenge kvalitetskrav. Men jeg vil understrege, at det har været fuldt forsvarligt at igangsætte disse test, som dækker centrale dele af målene i de pågældende fag.
- Leverandøren har taget et forbehold for, om der er opgaver nok til de allerstærkeste og allersvageste elever. På dette punkt skal opgavebanken suppleres.
- Der skal ligeledes arbejdes på at øge tilgængeligheden for elever, der har brug for særlige hjælpemidler på grund af funktionsnedsættelser, fx blinde. Dette indgår i aftalen med COWI, som endnu ikke har været i stand til at levere denne ydelse.
- Tilbagemeldingen om elevernes resultater af testen er blevet forsinket. Det er meget beklageligt, fordi både elever, lærere og forældre er spændte på, hvordan det er gået, og resultaterne skal bruges til den pædagogiske opfølgning.
- Men igen er der lagt vægt på, at kvaliteten skal være så høj som mulig. Og navnlig på et så vigtigt punkt som tilbagemeldingen omkring elevernes resultater.
- Vi har valgt at begynde med første version af de tre første test i dette skoleår, og når vi har fået nogle flere erfaringer, så kommer resten næste år.
- Løsningen er ikke at udskyde testene. De problemer, der har været, kunne også opstå, selvom alle testene blev udskudt.

- Løsningen er at arbejde målrettet for at få løst de problemer, som opstår undervejs.